

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht

Onderwerp	Ontheffing Soortenbescherming	Datum	8 december 2022
Zaaknummer	Z2022-00000638	Team	Vergunningverlening Natuur en Landschap
Briefnummer	D2022-00005738	Van	Servicebureau
Uw referentie	-	Telefoonnr.	030 258 91 11
Ontvangstdatum	11 oktober 2022	E-mail	servicebureau@provincie-utrecht.nl
Bijlage	1) Voorschriften 2) Compenserende maatregelen 3) Plangebied 4) Aangetroffen nestplaats		

Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland heeft een aanvraag ingediend voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. De aanvraag heeft betrekking op activiteiten op de locatie Fort Nigtevecht en heeft zaaknummer Z2022-00000638.

1. Besluit

We hebben op basis van de Wet natuurbescherming en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 besloten ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen die genoemd zijn in 3.1, tweede lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de ooievaar.

We verlenen de ontheffing voor de periode van de verzenddatum van dit besluit tot en met 31 januari 2023.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en compenserende maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

Hieronder kunt u lezen waarom we dit besluit genomen hebben.

2. Motivering van het besluit

2.1 Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het verwijderen van een stomp van een dode populier naast Fort Nigtevecht. De locatie van het plangebied is opgenomen in bijlage 3.

U vraagt ontheffing van de verbodsbepaling genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft de ooievaar (*Ciconia ciconia*) voor de periode van 1 november 2022 tot en met 31 januari 2023.

2.2 Gevolgde procedure

We hebben de aanvraag behandeld volgens hoofdstuk 5 van de Wet natuurbescherming en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 1 december 2022 heeft u de aanvraag aangevuld.

2.3 Toetsingskader

De ooievaar is beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming.

2.4 Toetsing ontheffingsvoorwaarden

We kunnen de ontheffing voor de Wet natuurbescherming alleen verlenen als voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:

- a. er bestaat geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- b. er is een geldig wettelijk belang (belangenafweging);
- c. de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de ooievaar (ecologische beoordeling).

Hieronder leest u de toetsing en conclusies op deze voorwaarden.

a) Alternatievenafweging

Omschrijving van de alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

De beoogde activiteiten binnen het plangebied zijn locatie gebonden in verband met de positie en staat van de te verwijderen dode boomstomp. Het nest bevindt zich boven op de dode stomp, welke op omvallen staat.

Werkwijze

Een alternatieve werkwijze voor het verwijderen van de dode populier, is wachten tot deze vanzelf omvalt. Dit is niet wenselijk, omdat het een terrein met hoge bezoekersdrukke betreft en het ooievaarsnest door de val (eventueel tijdens de broedperiode) alsnog vernietigd wordt.

Het plaatsen van een nestpaal valt ook tot een alternatieve mogelijkheid. Deze zal echter door limitatie van gebruik van het monumentale terrein verder geplaatst worden dan de huidige aanwezige compensatie van 15 gelijksoortige boomstompen. Een nestpaal zal hierdoor meer toegevoegde waarde hebben voor ooievaars in de omgeving, dan voor de ooievaars binnen het plangebied.

Binnen het plangebied zijn 15 andere boomstompen in goede staat, welke als permanente compensatie van het te verwijderen nest kunnen dienen. Ook zijn er binnen een straal van 500 meter van het plangebied geschikte locaties

bij boerenbedrijven gevonden aan de Gein Noord en de Gein Zuid te Abcoude. Hier zijn meerdere geschikte, ongebruikte nestmogelijkheden en in dit gebied zijn meerdere succesvolle broedparen bekend.

Planning

De nestplaats is in oktober en november 2022 meermaals gecontroleerd door een deskundig ecooloog, waarbij werd vastgesteld dat het nest na een actieve broedperiode niet meer in gebruik is. Het nest is vervolgens vrijgegeven. De planning geeft aan dat de boomstomp vóór 1 januari 2023 omgezaagd en verwijderd zal worden. Hierdoor worden de werkzaamheden afgerond voor de uiterste eerste datum wanneer de ooievaar terug op het nest verwacht wordt voor de start van nieuw broedsel. Hierbij wordt de kwetsbare periode van de ooievaar ontzien.

Conclusie alternatievenafweging

Hiermee heeft u aangegeven dat er geen redelijke alternatieven zijn waarbij er een minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De werkzaamheden zijn locatie specifiek, waardoor werkzaamheden op een andere locatie geen redelijk alternatief voor de ingreep bieden. De gekozen werkwijze onderschrijft de meest gunstige aanpak voor het aanwezige ooievaarsnest. De planning waarborgt het ontzien van de kwetsbare periode van het jaarrond beschermde nest. Hiermee is de alternatievenafweging voldoende onderbouwd. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

We toetsen of de ruimtelijke ingreep nodig is op grond van een erkend belang zoals is vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Voor de ooievaar heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de Wet natuurbescherming: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid". In de aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd.

In het belang van de openbare veiligheid

Aangegeven belang

In uw activiteitenplan van 12 oktober 2022 en de aanvullingen van 1 december 2022 heeft u aangegeven dat de te verwijderen dode boomstomp, waarop het ooievaarsnest zich bevindt, op omvallen staat. De betreffende dode populier is een aantal jaren geleden reeds gekandelaberd, om het omvallen van de boom en daaruit voortkomend gevaar voor bezoekers en schade aan het fort te voorkomen. Vervolgens heeft zich een ooievaarspaar op de stomp gevestigd en hier een aantal jaren succesvol gebroed.

De huidige staat van de boomstomp is in oktober en november 2022 beoordeeld door boomdeskundige (dhr. De Haan), waaruit bleek dat er vergevorderde houtrot en houtworm aanwezig was. U heeft deze conclusie onderbouwd met een verklaring van de deskundige en met beeldmateriaal. Op het beeldmateriaal is te zien dat de boomstomp doorgerot is, zowel aan de basis als in het midden, in een verticale lijn doorwerkend naar boven.

U onderbouwt het belang voor de openbare veiligheid met beeldmateriaal en een verklaring betreft de positie van de zeven meter hoge boomstomp ten opzichte van Fort Nigtevecht. De stomp bevindt zich naast een gebruikte toegang van het fort, waarbij bezoekers risico lopen op verwonding bij gebruik van deze toegang. Het fort zelf dreigt grote beschadigingen op te lopen, wanneer de stomp tijdens het omvallen op het bouwsel landt. Dit heeft gevolgen voor de veiligheid van de bezoekers binnen het fort, maar ook voor het behoud van dit Rijksmonument. Ook bevindt

zich naast de dode boomstomp elektrische klimaat beheersende apparatuur, welke bij beschadiging ernstig brandgevaar oplevert.

Het ooievaarsnest wat zich bovenop de dode boomstomp bevindt, wordt door de grote kans tot omvallen bedreigd met vernieling en eventueel doding van de jonge vogels, wanneer het nest opnieuw door de ooievaars in gebruik genomen zal worden om te broeden.

Beoordeling van het aangeven belang

Uit uw onderbouwing en de aangeleverde verklaringen met beeldmateriaal in de aanvullingen van 1 december 2022 blijkt dat er sprake is van een risico voor de openbare veiligheid. Daarom heeft u aangetoond dat de ruimtelijke ingreep in het belang is van de openbare veiligheid.

Conclusie belangenafweging

Hiermee is voldoende onderbouwd dat de ruimtelijke ingreep nodig is voor openbare veiligheid. Dit betekent dat het wettelijk erkend belang van de ruimtelijke ingreep aangetoond is. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming

c) Ecologische beoordeling

Uitgevoerd onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht of laten onderzoeken op de aanwezigheid van beschermde soorten. U heeft ook onderzocht of laten onderzoeken welk effect de ruimtelijke ingreep heeft op de aanwezige beschermde soorten.

Onderzoekresultaten: aanwezige beschermde soort

Ooievaar

De ooievaar is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één nestplaats vastgesteld boven op de dode boomstomp van een populier naast Fort Nigtevecht. Deze nestplaats wordt gebruikt als broedplaats, de winterverblijfplaats bevindt zich elders. Beeldmateriaal van de aangetroffen nestplaats is opgenomen in bijlage 4 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Ooievaar

Landelijk

Het landelijk aantal broedparen van de ooievaar neemt sinds de jaren tachtig jaarlijks toe. De populatie neemt sinds 1990 constant toe met meer dan 5% per jaar. De meeste broedparen bevinden zich in het Groene Hart, het rivierengebied en op het grensgebied van Overijssel, Drenthe en Friesland, maar in vrijwel geheel Nederland komen nestplaatsen voor. In 2018 bedroeg de broed populatie 1050-1150 paar (Bron: Sovon.nl, Ooievaar. 2022). Circa 2008 is de ooievaar officieel van de Rode Lijst gehaald. Dit is gebeurd op basis van aantallen paren en niet op basis van voldoende broedresultaten. De ooievaar is nog steeds een soort die in de gaten moet worden gehouden. Dit om een sterke terugval te voorkomen (bron: STORK, *Historie ooievaar*. 2022). De staat van instandhouding wordt echter door SOVON als gunstig beschouwd.

Lokaal

In de directe omgeving (<500m) van Fort Nigtevecht zijn van de laatste 5 jaar waarnemingen van nestelende ooievaars. Bij Gein Noord te Abcoude is een kolonie aanwezig, en in de aangrenzende boerderijen aan de Gein

Zuid en de omliggende weilanden zijn tientallen nesten waargenomen in de afgelopen 10 jaar (Bron: NDFF, 2022). Bij Fort Nigtevecht broeden twee ooievaarsparen jaarlijks succesvol op de hiervoor aangebrachte nestpalen. Eén ooievaarspaar heeft meerdere jaren succesvol gebroed op het nest van de te verwijderen dode boomstomp. Binnen het plangebied zijn 15 vergelijkbare, levende, gekandelaberde boomstompen beschikbaar als compenserende nestplaats. Door de ingreep komt de lokale staat van instandhouding van de ooievaar niet in gevaar.

Effect van de ruimtelijke ingreep op de aanwezige beschermde soort

De werkzaamheden zullen één nestplaats van de ooievaar vernielen. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen

Mitigerende maatregelen zijn niet van toepassing, aangezien de werkzaamheden aan het vrijgeven, te verwijderen nest uitgevoerd zullen worden voordat de ooievaars terug zullen keren vanaf het winterverblijfplaats voor een volgende broedpoging. U heeft compenserende maatregelen voorgesteld om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken.

Binnen het plangebied blijven 15 vergelijkbare, levende, gekandelaberde boomstompen beschikbaar, waar de ooievaar kan broeden indien deze ervoor kiest terug te keren naar de vorige nestplaats. Beeldmateriaal van de beschikbare boomstompen is opgenomen in bijlage 2 van dit besluit. Dit betreffen vergelijkbare nestlocaties, als de locatie die verwijderd zal worden.

In de wijde omgeving (<500m) zijn voldoende nestlocaties aanwezig, waar aantoonbaar ooievaars broeden en gebroed hebben. Het toevoegen van extra compenserende maatregelen, zoals een nestpaal, zullen voor dit ooievaarspaar geen meerwaarde hebben i.v.m. de afstand tot reeds aanwezige compensatiemogelijkheden in de vorm van de beschikbare boomstompen.

We gaan akkoord met de maatregelen die u voorgesteld heeft.

Conclusie ecologische beoordeling

De aanwezigheid van compensatie en de aanwezige alternatieven in de directe omgeving zorgen ervoor dat de ingreep niet tot verslechtering leidt van de gunstige staat van instandhouding van de ooievaar. Er wordt voldaan aan deze voorwaarde voor een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming.

2.5 Conclusie toetsing aan de ontheffingsvoorwaarden

U heeft voldaan aan alle drie de voorwaarden voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het onderdeel soortenbescherming. Daarom verlenen we u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, van de Wet natuurbescherming.

Aan deze ontheffing van de Wet natuurbescherming hebben we voorschriften en compenserende maatregelen verbonden. Deze voorschriften (bijlage 1) en compenserende maatregelen (bijlage 2) moeten samen nageleefd worden en maken integraal deel uit van deze ontheffing.

3. Aanvullende informatie

3.1 Inwerkingtreding van dit besluit en verzending van deze beschikking

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat het aan u verzonden is.

De mededeling van dit besluit verschijnt binnen twee werkdagen na verzending ook op www.officielebekendmakingen.nl.

De provincie hecht veel waarde aan een goede samenwerking en bevordert dat de verschillende overheidsinstanties zo veel mogelijk gecoördineerd optreden. Informatie-uitwisseling is daarom belangrijk.

We verzenden deze beschikking aan [REDACTED] (Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland) en een afschrift van de beschikking aan:

- Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht;
- Gemeente De Ronde Venen.

3.2 Bezwaar indienen

Belanghebbenden kunnen bij Gedeputeerde Staten van Utrecht bezwaar indienen tegen dit besluit binnen zes weken na de verzenddatum van deze beschikking.

De datum van ontvangst van het ondertekende bezwaarschrift bepaalt of het binnen deze termijn van zes weken valt. We raden u daarom aan zo snel mogelijk het bezwaarschrift in te dienen.

U kunt op de volgende manieren een bezwaarschrift indienen:

- Via het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening of via de printversie van dit formulier. U vindt dit formulier op www.provincie-utrecht.nl (zoekterm "Bezwaar tegen beslissing provincie").
- Via een zelfgeschreven bezwaarschrift

Maakt u geen gebruik van het digitale formulier met DigiD- of eHerkenning-ondertekening, maar van de printversie van het formulier of van een zelfgeschreven bezwaarschrift? Onderteken deze dan met een "natte handtekening" en stuur het inclusief eventuele bijlagen per post naar:

Provincie Utrecht
t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie
Postbus 80300
3508 TH Utrecht

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn geen kosten verbonden.

Let op: het indienen van een bezwaarschrift stelt de inwerkingtreding van het besluit niet uit. Vindt u het belangrijk dat een rechter met spoed kijkt naar de werking van het besluit, voordat Gedeputeerde Staten van Utrecht een beslissing nemen op uw bezwaarschrift? Dan heeft u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank.

Een voorlopige voorziening is een apart proces, naast de bezwaarprocedure. Het is een speciale maatregel zolang het bezwaar nog in behandeling is. De voorzieningenrechter kijkt in dat geval of er een spoedeisend belang is en komt met een uitspraak of de werkzaamheden op basis van het besluit wel of niet mogen starten of doorgaan.

U moet op het moment dat u een voorlopige voorziening aanvraagt al wel een bezwaarschrift ingediend hebben.

Het verzoek om een voorlopige voorziening stuurt u naar:
Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland
Sector bestuursrecht
Postbus 16005
3500 DA Utrecht

3.3 Andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen

Het kan zijn dat u voor uw project ook andere ontheffingen, vergunningen of toestemmingen nodig heeft op grond van andere wetten of verordeningen. Bijvoorbeeld wanneer een gebied beschermd is op basis van een bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening. We raden u dan ook aan om hierover zo snel mogelijk contact op te nemen met de gemeente waarin het plangebied ligt. Heeft u vanuit het bestemmingsplan/omgevingsplan of de Algemene plaatselijke verordening toestemming nodig voor de ruimtelijke ingreep? Dan kunt u pas beginnen met het uitvoeren van de werkzaamheden als u alle toestemmingen ontvangen heeft. Neem voor meer informatie hierover contact op met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst.

Heeft u een vraag over dit besluit? Neem dan contact op met het Servicebureau Domein Landelijke Leefomgeving via servicebureau@provincie-utrecht.nl en 030 258 91 11.

Wanneer u contact opneemt, geef dan het zaaknummer van de aanvraag door (dit zaaknummer vindt u bovenaan deze beschikking). Dan kunnen we u zo snel mogelijk helpen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften bij de ontheffing

We hebben aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

1.1 Algemeen

1. We verlenen de ontheffing alleen voor de soorten en verboden handelingen die in dit besluit genoemd zijn.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag uitgevoerd worden, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders aangegeven is.
3. Worden er bij de uitvoering van de werkzaamheden andere beschermde soorten aangetroffen? Of zijn er andere verboden handelingen noodzakelijk? Dan moet de ontheffinghouder direct contact opnemen met het servicebureau van de provincie Utrecht (servicebureau@provincie-utrecht.nl of Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht).
4. Deze ontheffing kan alleen gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

1.2 Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder moet een ecologisch werkprotocol opstellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het ecologisch werkprotocol moet daarnaast de volgende aspecten bevatten:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog begeleid zijn/worden;
 - f. De manier waarop omgegaan is/wordt met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder moet minimaal twee weken voor de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten het meldingsformulier 'Start werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol bijvoegen. Is het voor dit specifieke project niet mogelijk om de werkzaamheden twee weken voor de start te melden? Dan moet u contact opnemen met de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD) via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030 702 33 00.

1.3 Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en de in deze bijlage genoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing verleend is. We sluiten voor de deskundigheidseisen aan bij de eisen die de RVO hieraan stelt. De ecologisch deskundige moet in ieder geval aanwezig zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek getoond worden aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek bijgehouden worden. In het logboek worden de gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals het goedkeuren/vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante

resultaten geregistreerd van de uitgevoerde handelingen die omschreven zijn in de voorschriften bij dit besluit (bijlage 1 van deze beschikking).

10. De voorgeschreven compenserende maatregelen in bijlage 2 van deze beschikking moeten opgevolgd worden.

1.4 Na afloop van de werkzaamheden

11. Na afronding van de werkzaamheden moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'Einde werkzaamheden soortenbescherming' volledig invullen en indienen. U vindt dit formulier op www.rudutrecht.nl. Bij de melding moet u het ecologisch werkprotocol zoals omschreven in deze voorschriften bijvoegen.

Bijlage 2: Compenserende maatregelen

Bron: "Foto's ooievaar" in de aanvullende informatie van 1 december 2022.

Figuur 1: beschikbare stompen rechts

Figuur 2: beschikbare stompen links

Figuur 3: de 15 beschikbare stompen

Bijlage 3: Locatie plangebied

Bron: "Fort Nigtevecht (2)" van 12 oktober 2022

Figuur 4. Plangebied Fort Nigtevecht

Bijlage 4: Aangetroffen nestplaats

Figuur 5: Boomstomp achter Fort Nigtevecht

Figuur 6: Boomstomp naast ingang

Figuur 7: Verrotting boomstomp

Figuur 8: Elektrische apparatuur naast boomstomp